

Prieš surašant gerai išsiskaityti instrukciją!

Zinių lapo Nr. _____
(nerašyti)

Lietuvos žemės vardynas

renkamas Švietimo Ministerijos

Su visokiais klausimais, iškilusiais surašant žemės vardyną, kreiptis ir prirašytus žinių lapus siųsti:
Valstybės Archeologijos Komisija — Lietuvos žemės vardynas, Kaunas, Vytauto Didžiojo Muziejus.

Žemės vardai

Balsenų Kaimo, dvaro, vienkiemio, miesto, bažnytkaimio, girininkijos,
(oficialinis vardas) (liečiantįjį pavadinimą pabraukti)

Veiviržėnų valsčiaus Kretingos apskrities

Sunaudoti spausdinti ir rankraštiniai šaltiniai bei jų sutrumpinimai

Surašytojo:

Pavardė, vardas Totorytė Emilija verslas mokytoja
Gimimo vieta Dailiūnai, g. valsčius Skapiškis apskritis Rokiškis
Adresas: Veiviržėnų pšt. Mataičių pradžios mokykla, Balsenų kaimas,
Kretingos apskr.

Žinios surašytos 1935 m. spalių mėn.

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surinktos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	Pastabos
	a) tikrintojo	b) surašytojo		surašytojas palieka tuščią								
1		Ajerynė	Ajerų'ne			ž. k.	bala	juodžemis	apie 1/2 ha	Prie Matacių kelio, D. Mažučio žemėj		
2		Aptvarelis	Aptvara'lis			ž. k.	ariama žemė	juodžemis, lygi vieta	1/2 ha	Apie 200 metrų atstumu rytus nuo Balse up.		
3		Aukštoji	Aukšto'ji			ž. k.	ariama žemė	juodžemis su moliu	apie 9 ha	Prie kelio į Šneikos m. iš šiaurės į pietus pusę		
4		Balsė	Bal'se			ž. k.	upelis			Teka Balsemų km. vakarus pusę	Šliūžmos upės dešinysis intakas	
5		Balsenai	Bal'siena			ž. k.	kaimas	žemė su įdubimais, molynais	apie 3 klm. ilgio, 57 gyvent.			
6		Beržynė	Beržų'ne			ž. k.	ariama žemė	juodžemis su moliu, lygi v.	apie 2 ha	Prie Šneistės upelio, P. Būdvio žemėj		
7		Dauba	Dau'ba			ž. k.	pieva	smelis	5 ha	Prie Šliūžmos upės, Balsemų km. rytų kraste		
8		Daukelis	Dauka'lis			ž. k.	pieva	molis, lygi vieta	1/2 ha	Prie Šneistės upelio, P. Dingo žemėj		
9		Galdikiškė	Gal'dikiške			ž. k.	ariama žemė	juodžemis su moliu, lygi v.	1 ha	Prie Landrių km. kelio, D. Račkaus žemėj		
10		Kalnai	Kal'na			ž. k.	ariama žemė	molėta žemė, tarp kalvelių	apie 2 ha	Prie Šliūžmos upės, Balsemų km. žemių-rytų kraste		
11		Kerynė	Kerų'ne			ž. k.	pieva	molis, krūmais apaugusi	apie 18 ha	Prie Šneistės upelio, Balsemų km. pietų kraste		
12		Laukelis	Lauka'lis			ž. k.	pieva	juodžemis su moliu, lygi v.	1/2 ha	Apie 1/2 klm. į v. vakarus nuo Šliūžmos upės		
13		Lentinė	Lentė'ne			ž. k.	ariama žemė	juodžemis su žvyru, lygi vieta	1 ha	Prie Matacių kelio, M. Šliūžaičio žemėj		
14		Pabalsė	Pabal'se			ž. k.	pieva	juodžemis su moliu, lygi v.	1 ha	Prie Balse upelio, Balsemų km. vakarus pusę		
15		Paberžė	Paber'žė			ž. k.	ariama žemė	juodžemis su moliu	1 ha	Prie Šliūžmos upės, Balsemų km. rytų pusę		
16		Pakapelis	Pakapa'lis			ž. k.	ariama žemė	juodžemis su moliu	1 ha	Balsemų km. vakarus pusę		
17		Papriūčiai	Papriū'de			ž. k.	ariama žemė	molis, vidury priekas	10 ha	Apie 20 metrų į vakarus nuo Šneistės upelio		

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surink- tos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	Pastabos
	a) tikrintojo	b) surašytojo										
18		Pastauninkas	Pa'stauninks			ž. k.	pieva	molis su juod- žemiu, lygi v.	1 ha	Apie 1½ klm. nuo Šliū- mos upės į vakarus		
19		Pastauninkelis	Pastauninka'lis			ž. k.	pieva	juodžemis su smeliu, lygi v.	2 ha	Apie 30 metrų į pie- tus nuo Šveisties upelio		
20		Pašaltinis	Pa' šaltinis			ž. k.	pieva	juodžemis, lygi vieta	4 ha	Prie Balsės upelio, Balsenų km. vakarų krašte		
21		Pašlūžmis	Pašlū'žmis			ž. k.	pieva	molis	2 ha	Prie Šliūžmos upės, Balsenų km. rytų krašte		
22		Pjaunė	Pjau'ne			ž. k.	pieva	juodžemis su moliu, lygi vieta	4 ha	Apie 100 metrų į pie- tus nuo Balsės up.		
23		Pliampe	Plom'pe			ž. k.	ariama žemė	molis su juodžemiu, lygi vieta	apie 1 ha	Apie 50 metrų į pie- tus nuo Šveisties upelio		
24		Prievartė	Pry'vartė			ž. k.	ariama žemė	juodžemis su moliu, lygi v.	3 ha	Balsenų km. rytų krašte		
25		Pustauninė	Pustau'ninė			ž. k.	pieva	smelis, lygi vieta	2 ha	Apie 50 metrų į va- karus nuo Šveisties upelio		
26		Rūseliai	Rūsalė'			ž. k.	ariama žemė	juodžemis su moliu	1½ ha	Apie 100 metrų į šaurę nuo Balsės upelio		
27		Rūšiai	Rūšė'			ž. k.	ariama žemė	juodžemis su moliu, vidury kalva	2½	Balsenų km. rytų pusėj prie Šliūžmos upės		
28		Senkiškė	Sen' kiškė			ž. k.	ariama žemė	juodžemis su moliu, lygi v.	5 ha	Prie Šveisties upelio P. Karvilo žemėj		
29		Skambantinė	Skombont'ne			ž. k.	ariama žemė	juodžemis su smeliu, lygi vieta	½ ha	Apie 60 metrų į ry- tus nuo Balsės up.		
30		Sodkelis	Suod'kelis			ž. k.	ariama žemė	molis su juod- žemiu, lygi v.	2 ha	Apie 400 metrų į rytus nuo Šliūžmos upės		
31		Sodnelis	Suodna'lis			ž. k.	ariama žemė	molis su juod- žemiu, lygi vieta	1 ha	Balsenų k. rytų krašte, J. Venekaus žemėj		
32		Steponiškė	Stapuoniškė			ž. k.	ariama žemė	molis, lygi vieta	2 ha	Prie Šveisties upe- lio, P. Dirgelo žemėj		
33		Šliūža	Šliūžne			ž. k.	upė			Teka Balsenų km. rytų puse	Upetos upės kairysis inta- kas	
34		Šveistė	Šveistė			ž. k.	upelis			Teka Balsenų km. viduriu	Šliūžmos upės dešinysis in- takas	Vasarą vietomis išdžiūsta.

[illegible]

13 Istorinės žinios

Nr. 5. Balsenai. Kaimas įjo baudžiavą Rietavo dv. ponui Oginskiui ir Šneksnos dv. ponui Bral-Plateriui. Žmonės pasakoja, kad Balsenų km. gyventojus Šneksnos dv. ponas buvęs išmainęs į šunį. Rietavo dv. ponas turėjęs mandagų šunį, kuris Šneksnos dv. ponui labai patikęs. Todėl jis išprašęs Rietavo dv. poną mainyti šunį su jo baudžiauninkais.

14 Archeologinės žinios

Nr. 29. Skambantinė. Toje dirvoje, ariant žemę, kartais randama akmeninių kirvukų.

15 Vardų kilmės aiškinimai

Nr. 13. Lentine. Žmonės pasakoja, kad toje žemėje buvusi "Lentinės" smuklė. Smuklę nugriovus, tą žemę šiuo vardu ir tebevadina. Nr. 25. Pustauninė. Seniau toje pievoje augę karklai, viksvos, todėl vadin. "trikompe", kurios gyvuliai neėdę. Todėl ją "Pustauninė" ir paradinę. Nr. 29. Skambantinė. Pasakojama, kad mišiant į žemę, girdis skambėjimas, užėjęs. Dėl to dirva ir vardu gavusi. Nr. 42. Žverininkas. Seniau toj vietoj augę labai tankūs miškininkas, kuriame būvę visokių paukščių ir žvėrių. Todėl pieva tokiu vardu ir gavusi.

16 Tautosakinės žinios

Nr. 5. Balsenai k. a) Mislės:

Ketorlapis, ketorsakis ont ver-
šūnies saule teka (jorgens).

Giriuo augis, giriuo lapuojis,
parejis nunej - pri merguos pristuojis
(kalvarats).

Pelus pri peluos, gauris pri gau-
ruo, vo par vedore kyšu, kyšu
(arkele pakinkyte).

Mažus būdams ketors valde, dedels
paugis kalnus rauluoj, nomeris-
švento pastuoj (jautis).

Su veimu medžiu, pakor du pečiū
(karve su leivuvim).

Tievis nagemis, sūns praželis (dū-
ma es kameno).

b) Daina.

Atjuogo žalnierius uoj, uoj, uoj.
Šeinele noperkte dai, dai, dai.

Vo kom tuo šeinele uoj, uoj, uoj,
Karvele pašerte dai, dai, dai.

Vo kom tuos karveles uoj, uoj, uoj,
Peinelion pamelste dai, dai, dai.

Vo kom tuo peinele uoj, uoj, uoj,
Potrele užleite dai, dai, dai.

Vo kom tuos potreles uoj, uoj, uoj,
Stodenteleus siechte dai, dai, dai.

Vo kom tei stodenta uoj, uoj, uoj,
Gruometas rašyte dai, dai, dai.

Vo kom tuos gruometas uoj, uoj...
Sig karaleus siuste dai, dai, dai.

Vo kom tuo karaleus uoj, uoj, uoj,
Variskou sovaldyte dai, dai, dai.

Žinių teikėjo(-jų) pavardė, vardas 1) Gizas Adomas 14 Nr. 29, 15 Nr. 29; 2) Šližaitis Mikas 15 Nr. 13; 3) Račkus Augustinas 13 Nr. 5, 15 Nr. 25, Nr. 42; 4) Račkienė Barbora 16 Nr. 5 (a, b)
Gimimo vieta(os) 1 Vilkenai, dv., 2, 3, 4 Balsenai

Amžius

		2, 3, 4	I		
iki 15	15 — 25	25 — 40	40 — 60	60 — 80	per 80

valsčius

Vėviržėnai

apskritis

Kietinga